

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
 Pe jumătate an . . . 14—
 Pe 3 luni . . . 7—
 Pe o lună . . . 2.40
 Numărul popular:
 Pe un an . . . 4— Cor.
 Pe jumătate an . . . 2—
 Pentru România și
 America . . . 10— franci.
 Numărul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe an
 40 franci.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Batthyányi Nrul 2.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțămite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 filerl.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.
 Telefon pentru oraș, co-
 mitat și interurban Nr. 730.

Anul I.

NUMĂR POPORAL

Nr. 17.

Adunarea dela Igrış

Dumineca acum trecută s'a ținut o adunare populară în comuna Igrış din comitatul Torontalului. Adunarea aceasta are o importanță politică deosebită. Ea n'a fost pusă la cale din partea comitetului național, n'a fost pusă la cale nici din partea conducătorilor politici din Arad. Deci cine a pus-o la cale, cine a aranjat-o? *Inșiși țărani români din Igrış.* Câțiva dintre ei luaseră parte la marea adunare dela Arad. Sosiți acasă au povestit fraților de acasă ce au văzut, ce au auzit. S'au încălzit atunci cu toții, s'au sfătuit să țină și ei o adunare acasă la ei, în satul lor. Ca din gura fruntașilor naționali să audă toți sătenii lor, femeile lor, copiii lor, vestindu-se adevărurile partidului național român. Să se încălzească, să se însuflețească, să se întărească în iubirea lor pentru neamul românesc, în credința lor pentru isbânda cauzei naționale a neamului nostru.

Ne-au scris țărani din Igrış și ne-au întrebat, dacă am putea să luăm și noi parte la adunarea lor? Cum am fi putut să-i refuzăm? Ba ne-am bucurat mult de hotărîrea lor și i-am asigurat despre venirea noastră în mijlocul lor. Și au făcut Igrışenii o adunare populară, cum rar a mai fost în satele noastre românești. Curat numai ei, dragii noștri țărani. Afară de preoți, învățători și notarul comunal nu este intelectual român în

Igrış. Dar aceștia au stat la o parte. Țăranii au făcut totul. Ei au anunțat adunarea la pretură, ei au compus din sânul lor comitetul de aranjare, ei au ieșit înaintea noastră la gara dela Perjamoș cu 10 trăsuri tot cu câte 4 cai împodobiți cu ramuri verzi și cu frunză verde. Țăran a deschis adunarea, țăran a fost președintele ei, țărani au ospătat la casele lor pe oaspeții veniți dela Arad și din satele vecine.

Adunarea a fost splendidă. Mii de oameni au participat. S'a adus o mișcare energică și înțeleaptă, s'au trimis telegrame de aderență președintelui partidului nostru *Gheorghe Pop de Băsești* și președintelui clubului parlamentar al deputaților naționaliști, d-lui *dr. Teodor Mihali*. O însuflețire adânc mișcătoare a dominat adunarea, ordine exemplară a stăpânit toată ziua în sat, nici un accident, nici o întâmplare turburătoare pentru măreția zilei.

Ce este asta? Am stat uimit în fața acestei mărețe adunări și sufletul meu dornic de înaintarea iubitului nostru neam românesc a simțit o căldură nesimțită până atunci: *căldura încrederii desăvârșite.* Iată conștiința națională deșteptată, iată hotărîrea îndârjită a însuș *poporului românesc* de a scutura jugul secular al sclăviei, iată cea dintâiu rază a luminei izbăvitoare!

Preoții și învățătorii au fost până aci conducătorii satelor noastre. Dușmanii de moarte ai neamului nostru i-au încătușat. Sărăcia noastră au folosit-o pentru a ne

robi. Li doare pe dușmani, că dascălul român este sărac și preotul n'are de unde să-și crească copilașii. Li s'a făcut milă de ei și au adus legi silind pe preot și pe învățător *să primească plată dela stat.* Așa să-i miluiască pe ei Dumnezeu! *Dar au voit să despartă de popor pe conducătorii lui firești.* Au izbutit.

Că preoții și învățătorii nu mai sunt ceea ce au fost, *nu mai pot să fie ceea ce au fost odinioară: călăuzii poporului românesc în lupta sa pentru existența națională.*

Au crezut dușmanii că turma fără de păstor se va risipi. Prea erau iubitori de neam preoții și învățătorii români, li-au pus deci scălușul în gură și cătușe grele pe sufletele lor. Adânc jigniți stau deci acum aceștia la o parte și numai prea puțini bravi dintre dâșii cutează să-și ieie inima în dinți luptând mai departe pentru drepturile neamului lor.

Dușmanii au mers mai departe. Cu strălucirea mării au orbit sufletele slabe ale unora, cari erau odată fruntași înire fruntași și făgăduind marea cu sarea au izbutit să clatine în sufletele multora credința întru biruința luptei fățise și bărbătești pentru drepturile națiunii române. Otrava îndoielii s'a sălășluit în mințile multor cărturari români și frică ne era foarte, că poporul însuș va pierde nădejdea în biruința dreptății. A mai venit bătaia lui Dumnezeu întunecând mințile multora dintre noi răzvrătindu-i împotriva acelor, cari poartă steagul luptei naționale în mâinile lor.

Povestea bucuriei

De dr. Horia Petra-Petrescu.

Bătrânul și bunul împărat murise. Toți câți l-au cunoscut în viață sau au auzit de el au plâns pe urma lui. Dacă moare cineva plânge lumea, dar mi-te după un împărat bătrân și prietenos, care s'a îngrijit întotdeauna de poporul său cu bunătate și înțelepciune?

Țara în care domnise era o insulă frumoasă și mare, iar castelul se ridica pe o stâncă înaltă, în dreptul mării.

Aici se înălțau pilastri plini de putere, cari purtau ziduri înegrite, ferestrele înalte dădeau departe — spre întinsul mării și se împurpurau când era să apună soarele, iar pe turnul cetății fâlfăia un steguleț albastru. Valurile albe de spumă, cari treceau pe acolo, îi povestiau de țări îndepărtate. Grădinile erau pline de trandafiri. Iedera se încolăcea pe ziduri. Mai erau și ganguri tănuite, pline de verdeață, și desigur, și lacuri liniștite, și fântâni cu adâncuri amefitoare. Împăratul cel bătrân se preumbla în fiecare zi pe aici și poporul îl putea vedea și cine avea o plânsoare de așternut, avea voie să intre la el prin poarta cea mare de aur și nu-i stetea nimeni în cale, nici atunci chiar, când drumurile erau greble de curând.

Dar acum împăratul cel bun murise și tânărul împărat și toți curtenii lui îl îngropară. Și nu l-au îngropat în locul din mijlocul pădurei, unde erau la olaltă toți ceilalți foști domnitori,

pe tronurile lor de piatră, ci l-au așezat într'un sicriu, sub castel. Umbra vestei, că domni din pădure trăiesc și mai departe și că cel din urmă dintre ei se arată și acum poporului. Și tânărul împărat nu voia să știe de așa ceva. V'am povestit deja, că poporul era foarte mâhnit? Unde se pomenia numele împăratului celui bătrân numai că începea să plângă toată lumea și toți ziceau, că așa de bine, ca sub obiăduirea lui nu vor mai avea-o nici când.

Cei mai bătrâni, cu bărbile lor albe, erau de părere, că nici n'a murit și prinseră de făcură focuri mari prin păduri, ca să găsească cărarea bătrânului împărat, de-o fi să străbată prin țară. Unii țineau chiar, că l-au văzut cum își încălzește mâinile la dogoreala focului.

Tânărul împărat însă nu trebuia să auză așa ceva, că altfel se făcea foc de mânie. A fost doar de față când i-a murit tata și l-a și îngropat și a aruncat doar el însuși ultimul bulgăr de țărână pe urma lui. Și a lăsat să tragă clopoțele într'o dungă, ziua întreagă și întreagă noaptea, ca toți să audă și să știe, că împăratul a murit *aieva.*

A început să domnească aspru.

Bătrânul petrecea cu mare bucurie în turnul castelului, de acolo putea să vadă aproape întreagă insula, să străbată pădurile adânci și neumbrate sf poienele cele largi; și îi sălta inima de bucurie de vedea astea toate dormind așa de prietenește și pacinic la picioarele sale, de vedea cum se joacă copiii cu animalele pădurii și cum

sed bătrânii dinaintea colibelor lor, în bătaia soarelui. Atunci era prea fericit și se simția par'că ar fi fost tatăl tuturor.

Da împăratul cel tânăr a găsit cu cale, că astea nu mai pot să țină tot așa, că poporul lui încă n'a făcut nici o ispravă și că va trebui să muncească odată din greu. Și ca să fie el însuși o pildă vrednică de urmat, a mers în oraș și a luat cu dânsul pe toți oamenii săi. Sfetnicii împăratului căpătară acuma de lucru și trebuia să scrie, de le erau degetele pline de cerneală și au pus în slujbă pe un om, care n'avea altceva nimic de muncit decât să taie la pene de găscă cât e ziua de lungă. Au început să croiască la planuri și să socotească din fir în păr și chiar și împăratul socotea, să vadă de au dreptate oamenii săi, și de nu aveau, le dădea drept pedeapsă și mai mult de lucru.

Într'o bună dimineață s'a pornit un trosnet mare în mijlocul pădurii, acolo, unde-i întunec besnă și unde n'are putință să pătrundă lumina zilei. Când porniră să vadă cărbunarii din pădure, oare ce s'a întâmplat, a început să trosnească pădurea și cădeau la pământ ramurile ale mari, de oamenii trebuia să le sară iute din cale, că altfel i-ar fi prăpădit pe loc. Căzuse la pământ o namilă de stejar și pădurea întreagă clocotea de țipetul stejarului în groaza morții. Oamenii străini erau de față, în mâni cu ferăstrăe și săcuri lucitoare, și le spuneau, că trebuie să ridice aici *un fierăstrău* și că va trebui să doboare întreagă pădurea. Atunci se spăimântară

Dar știe Domnul calea dreptilor — și calea necredincioșilor va peri. Iată se arată zorile învierii la nouă viață a neamului românesc. A încolțit conștiința națională în sufletele țaranilor români și se așează pe temelii nebiruite lupta sfântă pentru drepturile noastre naționale.

Înșiși țararii români iau steagul luptei în mâinile lor. Această pornire ne înviorează sufletele. Nu vor mai prinde de aci înainte nici viclesugurile dușmanului de veacuri, nici intrigile și răutățile fraților orbiți de dorul măririi și de veninul urei pizmașe. *Poporul trece peste toți la ordinea zilei și-și duce înainte lupta măreață.*

Ce vor mai face alcătuitoarii programelor de împăciuire? Pe cine vor împăca? *Igrisenii* au dat să înțeleagă lumea și țara și miniștrii și împăratul, că cine vrea să facă pacea românească, *acela trebuie să împace însuși poporul românesc.* Și pacea aceasta e foarte scumpă. Prețul ei nu este mitra episcopescă, nici mandatul la deputăție, nici vr'un os de ros pentru mici și mari, prețul păcii sunt: *drepturile naționale politice ale poporului românesc.*

Mulțumită vouă, țararii români, că ați încălzit sufletele noastre cu razele nădejdei de biruință a dreptății voastre. Al vostru este acum cuvântul. Luați voi înșivă steagul luptei naționale în mâinile voastre curate, că brațele voastre întărite prin munca grea, dar cinstită nu se vor birui. Sat după sat urmeze acum. Chemați-ne voi în mijlocul vostru să fim glăsuitorii dorințelor voastre și hotărârii voastre de deșteptare. Mergeți voi cei treziți, ca apostolii, la cei adormiți și-i sculați din somnul lor de moarte.

„Și ori câți nu vă vor primi pe voi, nici vor asculta de voi, ieșind de-acolo scuturați praful cel de sub picioarele voastre spre mărturie lor. Amin zic vouă; mai ușor va fi Sodomienilor și Gomorenilor în ziua judecăței, decât cetății aceia.“

Probleme

de Adrian Oțoiu

Toată inteligența ce o avem azi noi Români din Ungaria, cu foarte mici excepții a ieșit din popor. Dacă tatăl cutărui medic, profesor, avocat, protopop etc., din zilele noastre n'a purtat suman și opinci, moșul lui de sigur a ținut de coarnele plugului.

Numărul intelectualilor noștri, cari își trag obârșia din părinți nobili și oameni cu poziție și cu școală e disparent de mic. Cauzele sunt prea cunoscute: Mulți nobili ce au ieșit dintre ai noștri s'au uncurit „*illo tempore*“, iară masa mare a poporului nostru jobagit n'a avut dreptul să-și deie băieții la școală.

Dacă ne vom întreba apoi, că cine a sfătuit pe țaranul ce și-a dat băiatul la școală, ce pe ce cale să apuce și ce carieră să aleagă pentru fiul său, va trebui să răspundem, că nime. Intelectualii noștri, atât cei de azi, cât mai ales cei de ieri și-au croit viitorul și și-au ales carierile ei de ei. Adecă fiind părinții lor mai ales oameni fără de carte, ori cu mai puțină carte, dar în amândouă cazurile cu foarte puțină cunoștință de lume, n'au știut să aleagă pentru fiii lor cariera cutare ori cutare, așa, că întrebarea aceasta destul de grea a rămas în grija băieților încă de prin clasa II—III, gimnazială. Românul mai cu prindere și-a dat băiatul la carte fără ca să fi avut de gând, ca să-și facă băiatul medic, popă, notar, avocat ori altceva. Băieții mai cu ambiție și și mai cu talent au dus-o departe; s'au făcut avocați, medici, unii au ajuns până la juri de tablă ori de curie chiar. Mulți s'au făcut notari cercași și cei mai mulți au îmbrățoșat cariera preoțască. Fie, că aceasta o cere și lipsa, fie, că preotul prin chemarea sa, atât azi cât mai ales în trecut, s'a bucurat de cea mai mare vază înaintea poporului. Și așa părinții ce își dădeau băieții la școală țineau mult, ca aceștia să se facă slujitori la altarul Domnului.

Așa a fost până acum și a fost bine așa. Bine au găcit-o ceice s'au făcut notari, ori preoți. Bine ceice au intrat la iustitie ori administrație. Și tot așa de bine ceice s'au făcut avocați, medici, ingineri etc. Binele acesta eu îl înțeleg din punct de vedere românesc. *De aci încolo însă, fiind și poporul mai deștept, altele fiind împrejurările de viață și câtă vreme din hărnicia noastră și mila Sfântului avem o frumoasă ceată de bărbați inteligenți, nu ne mai este iertat să mergem numai așa înainte fără ca să avem un plan oarecare.*

De aici încolo cei chemați ar trebui să sfătuiască tinerimea, *ca să apuce și să îmbrățișeze carierile pe cari suntem mai slab reprezentați și aceasta cu atât mai vărtos, că multe din carierile puțin căutate de noi, sunt totodată și foarte*

rentabile. Carierile acestea sunt în general carierile practice și dintre carierile practice cele cari promit mai mult sunt *industria și comerțul.* Dacă vom examina datele statistice din *raportele anuale* a gimnaziilor românești ori dela gimnaziile cercetate în mare parte de băieții români, apoi ne vom convinge, că și astăzi cei mai mulți băieți, cari termină gimnazul și iau testimoniul de maturitate sunt băieți de țararii. Abia 18—20% sunt băieți de oficianți medici, profesori, preoți, avocați etc. *Va să zică și astăzi cei mai mulți băieți cari fac gimnazul și și stau în preajma alegerii carierii, sunt siliți să deslege întrebarea aceasta ei de capul lor fără ca părinții să-i știe sfătui în vr'un fel sau altul.* Urmarea e, că băieții noștri se duc cu droaia nu pe carierile cele mai rentabile ori pe carierile cari sunt mai puțin „*săturate*“, ci se duc pe carierile cele mai umplute. De ce? Findcă nu știu altele și fiindcă în mintea lor pe acestea le află de mai rentabile.

Cine sunt dară cei chemați, cine sunt cei ce ar avea datorița să îndrumeze băieții pe carierile ce ar fi bine ca să intre? Lucru tare ușor de găcit. Mai ales dacă vom lua în socotință că cei mai mulți băieți fac studiile medii la școlile noastre. Unii din cl. I—VIII, mulți vin dela gimnaziul străine pe cl. V g și mai puținii pe cl. VII. Ei, așadară cei chemați *sunt profesorii dela gimnaziile românești.* Departe să fie dela mine, ca eu să dau sfaturi profesorilor dela gimnaziile noastre, ori să fac vre-o imputare. Profesorii gimnaziali în general și cu atât mai vărtos *profesorii români* știu prea bine că îndeplinirea datoriții lor nu se mărginește în a declina pe *mensa, mensae* până ce duce feștea de pe tablă, ci îndeplinirea misiunii lor de *dascăli* românești se extinde cu mult mai departe. Da, zic, profesorii români își cunosc chemarea și unii poate că fac pentru neam mai mult decât am fi în drept să așteptăm dela dâșii. În privința aceasta însă, adecă înștăui pe elevii lor, că pe ce cariere să apuce, tare puțin fac. Nu-i de-ajuns, ca profesorii, respective profesorul de clasă să întrebe pe băieții din cl. VIII, că pe ce cariere vreau să se aplice, și pe urmă să aproabe planul băiatului ori să-l desaproabe prin un *da* ori *ba.* *Ci profesorii, cari cunosc lumea, cunosc împrejurările de viață între cari trăim azi și ca oamenii cu experiențe pot prevedea cam ce va fi mâne, ar trebui să vorbească băieților cât mai des și cât mai pe larg despre cariere, precum și despre felul cum se pot face carierile mai ușor.*

Profesorii, în cei 8 ani de zile, cât stau băieții pe banca școlii, au ocazia să cunoască foarte bine caracterul și inclinările băieților și așa ar putea să sfătuiască pe unul fiecare pe ce cale ar fi bine să apuce. Ba mai mult, prin contactul ce-l au profesorii cu băieții și cu părinții băieților, pot să cunoască și împrejurările materiale ale

groaznic cu toții. Nici unul nu îndrăznia însă să vorbească în potrivă, că știau ei cât e de aspru împăratul. Luni de-arândul n'ai mai auzit altceva decât mugetul fierăstraielelor și lovitura securilor. Iar pasările nu mai știau unde să-și facă cuibul. Florile le-au călcat în picioare. Pe cerbi și pe căprioare le-au alungat și vererilele sprintene au trebuit să înceapă altă viață. Și ce era mai rău: toți cărbunarii și toți vânătorii, cari locuiau în pădure, au trebuit să ajute și ei să doboare pomii. După un an de zile era fierăstrăul gata și pretutindeni, pe întreagă insula, se înălțau fierăstraie și larina lor era mai mare decât mugetul mării.

Dar asta era numai începutul. Oamenii străini trebuiau să locuiască undeva, și-și zidiră case — și mai aveau lipsă de mâncare și — o vedeți, era mare pacoste — că zidindu-și case au călcat în picioare câmpurile, pe cari creșteau bucatele, și de oare ce nu mai era pădure și nu mai era apărât grăul de țaria vântului, stetea culcat la pământ și varul și cărămizile le-au așezat pe el și secerișul a trebuit să fie slab. Așa au fost siliți oamenii să pregătescă corăbii, ca să aducă de pe alte insule bucate și alte lucruri de ale gurii.

Și ca să ridice corăbii a fost trebuință din nou de lemne și nici asta n'a fost de-ajuns, trebuia să poți vinde ceva, ca să capeți parale, căci bucatele trebuiau cumpărate. Corăbiile apucară deci largul mării și erau încărcate până sus cu lemne și s'au întors după zile și săptămâni și aduceau bucatele. Aveau acum ce să mănânce și

au câștigat cu lemnul pe lângă astea și părăluțe frumoșele. Dar veniră furtuni furioase și încunjurară insula ca într'un sac, nori întunecați și ploii și spuma de mare: valuri verzi, mari începură să se joace cu corăbiile și ele-și pierdură cumpătul și nu mai știau cum să ajungă la țărnamur. Și s'a întâmplat adesea, că se izbeau de stânci ascuțite și că se duceau de fund ca vai de ele. Și au așteptat oamenii pe insulă — au tot așteptat — dar corabia nu se mai arăta, căci de mult stetea pe fundul mării. Până au ieșit la iveală într'o bună dimineață scânduri, atunci au dat cu socoteala ei unde le poate fi corabia. Și i-a apucat spaima și teama și nimeni nu se mai încumeta în largul mării.

Da împăratul a știut să-și ajute. A lăsat să ducă la turnul, unde stetea împăratul cel bătrân așa de bucuros, butoaie grele pline de smoală. Și de aici încolo ardea în fiecare noapte un foc luminos și stetea vecinic în paznic lângă el, de băga de seamă să nu se gate. Și astfel vedeau corăbierii de departe unde se află insula și pe unde pot ajunge în port.

Împăratul știa să-și ajute întotdeauna. Odată s'a deslănțuit o furtună grozavă, care venia dinspre miază-noapte, și care a băntuit o săptămână întreagă insula. Și marea urla ca turbată și năvălia spre țărnamur. S'a aruncat în țară, s'a prăvălit peste câmpuri și a dus vre-o câteva case. A fost o nenorocire cumplită și mulți oameni și-au aflat moartea cu prilejul asta. Atunci porunci împăratul, ca toți câți au lăpeși să vină și să ajute.

De acelea aveau aproape toți. Și au ridicat un zăgaz — o iezătură lată, înaltă, peste care nu mai putea trece marea, chiar de-ar fi fost încă odată așa de întăritată. Lucrul asta — firește — a cerut mullă ostencală și a costat și mulți bani. Dar era bine, că s'a ridicat zăgazul: câțiva ani mai târziu s'a deslănțuit iarăși o furtună și asta a fost și mai păgână decât a fost cealaltă și ar fi pricinuit o pagubă mult mai mare. Dar acum stetea zăgazul ca un zid țepăn; nu mai trebuia să fii cu frica n s'ân, puteai să-ți amâi în cășcioara ta căldică și să mai arunci câteva vreascuri pe foc, ca să trosnească, de-a mai mare dragul. Și așa și făceau oamenii și au ținut o sârbătoare; și s'a încins o veselie mare și au băut în sănătatea împăratului lor.

Trebuie să mai spunem și asta; abia acum au ajuns oamenii să priceapă, ce om deștept e împăratul, pe care-l au. Că aveau și mai înainte ce să mănânce ca să se sature, și mazăre și slănină și băutură; dar acuma aveau în fiecare zi carne și vin.

Mai înainte-vreme își agonisau cu mullă greutate câțiva bănișori; dar acuma erau stăpâni pe lăzi bătute cu fildeş, și pline-îndesat cu galbeni gr.i. Vezi-bine — vedeau și ei, că sâr-guința lor le aducea băneț în casă.

Dar acum vine și năcazul: oamenii noștri se gândeau *chiar numai la bani*; ba că au cerut aici prea puțin, ba — că vre-o să câștige acolo mai mult, ba că au de gând să-și ridice case nouă pentru mărfuri, ba că corăbiile să le aducă mai mult câștig în anul ce vine, decât în asta.

ppierii aprind inimile privitorilor, și înșeninează orizontul vieții comunale de altcum destul, monotone și plictisitoare.

Un corp de pompieri bine organizat și disciplinat exercită impresiune plăcută asupra ochiului, fizicului, moralului și sufletului omenesc, și odul de organizare precum și felul de disciplină indică oglinda nivelului cultural la care stă uniunea și în urmare și comuna.

Drept aceea frașilor să ne dăm toată strădană ca în fruntea reuniunilor de pompieri, rurale să aplicăm conducători din clasa inteligentă și unde lipsește aceasta, cel puțin să căutăm elemente inclinate și accesibile spre înaintare, căci și în pătura țărănească stau adeseori ascunse inimi cari palpită pentru progres, trebuiesc numai însuflețite și deșteptate în ele răsuna de muncă.

Să ștergem cât se poate de des praful de pe revizitele noastre prin luarea la mână și exercitând de câte ori ne îngăduie împrejurările, ca totdeauna și în orice moment să fim pregătiți atât pentru a înfrunța pericolul, cât și de orice serviciu s'ar cere dela noi, fie acela chiar și de paradă.

Iată dar iubiți frași și colegi în puține cuvinte rolul ce-l are pompierul în viața comunală. Un rol destul de însemnat, greu, și împreunat cu mare și multă răspundere.

Să vedem acum nișel și pe scurt, de ce considerațiuni ne bucurăm în urma serviciilor și jertfelor ce le aducem.

Precum și oamenii sunt de diferite nuanțe, așa și judecata și părerea sunt diferite.

Stratul poporației cu mai puținică școală și carte, consideră serviciul de pompier ca un ce obligator — și în urmare ori cât ar fi acela de intensiv și ar trece peste cadrele strict oficiale, ea îl consideră numai ca provenit din prescripțiile legii.

Intocmai precum știe, că legea obligă pe fiecare individ de sex bărbătesc la serviciul de arme, așa susține, că e obligator a servi ca pompier. Și încăva judecata sa e îndreptățită, însă nu-și poate închipui pe pompier avântat la treapta de om idealist, care trecând peste prejudeciul strict legat de datorință oficială, prin puterea de voință, înzestrat cu calitățile și școala recerută, ar putea aduce foloase prețioase omeniei.

Stratul mai luminat a poporației sătești vede în pompier pe salvatorul bunurilor pământești, pe apărătorul de primejdii și pe organul cu care se poate chiar și mândri și parada la orice ocazie.

Și dacă nu i-s'ar da pompierului o altă recunoștință, decât o apreciere justă în proporția jertfelor ce le aduce, pompierul are o mângâiere și o dezvăz: a se achita în mod conștiincios de rolul său.

Un alt for — supremul for pompieresc — reuniunea centrală a pompierilor din comitatul nostru știe să recompenseze pe pompier pentru serviciile aduse într'un mod demn; pompierul, care a făcut serviciu de 25 ani, ca șarje în oare care reuniune, se împărtașește de o diplomă de recunoștință, care i-se înmânează cu solemnitate.

Frași pompieri!

Dându-ne seamă de marea operă ce avem îndatorirea să o săvârșim în calitate de pompieri, putem constata, că avem în viața comunală un rol nu de puțină însemnatate.

Și pentruca să ne facem vrednici și să ne achităm în măsură deplină de rolul ce ni-s'a împărțit, trebuie să ne strângem rândurile, să lucrăm desinteresat și conștiincios fără preget. Să nu încetăm de a lămuri și pe cel mai de rând gregar din ceata noastră, că nu siliți de litera moartă a legei funcționăm simplu ca niște păpuși, ci pătrunși de simțământul creștinesc și scopul umanitar pe care-și are temelii instituțiunea noastră, suntem gata a ne jertfi odihna, comoditatea, sănătatea și chiar și viața.

Și în schimbul jertfei ce o aducem, nu pretindem nici laude, nici mărire, nici cununi de lauri, ci ne vom mulțumi cu convingerea din inimile noastre și vom trăi cu conștiința împăcată și sufletul liniștit, că ne-am îndeplinit o sfântă datorie de creștin, „ajutorarea și iubirea de aproapei noastre”.

Ce trebuie să știe meseriașul despre alcool?

Trebuie să știe:

1. Că rachiuul nu e hrănitor și că, prin urmare, nu poate întări;

că un pahar de bere n'are mai multă substanță hrănitore decât făina pe care o poți lua pe vârful unui cuțit;
2. Că toate băuturile spirituoase înviează și încălzesc pentru o clipă, dar că repede, repede molesesc trupul și-i iau din căldură;
3. Că alcoolul slăbește sângele și mușchii, îngreuiază mâinile și micșorează puterea de muncă a trupului, a minții;
4. Că alcoolul înleșnește prin stricarea sângelui nașterea tuturor boalelor și lungeste durata celor mai multe dintre ele;
5. Că întrebuintarea obișnuită a alcoolului face pe invalizii timpurii;
6. Că întrebuintarea obișnuită a alcoolului deprinde cu viața de cârciumă și primejduiește traiul în familie;
7. Că lumea nu lucrează, se datorește abuzului băuturilor spirituoase;
8. Că întrebuintarea obișnuită a alcoolului ține pe loc orice progres;
9. Că bețivul care vrea să se lecuiască, nu mai are voie nici măcar să guste vre-o băutură spirituoasă;
10. Că băut obișnuit de bărbați sau femei, alcoolul primejduiește sănătatea urmașilor.

INFORMAȚIUNI

Arad, 28 Aprilie v. 1911.

De-ale noastre.

Listele electorale. Se face cunoscut, că listele electorale provizorii pentru anul 1912 se pun spre vederea publică în toate comunele din 5 până în 15 Maiu n. și adevă în cancelariile comunale, respective notariale. În timpul acesta se pot prezenta recursuri pentru primire în liste sau pentru ștergeri din liste. Aceste reclamațiuni încă se vor pune spre vederea publică în localitățile susnumite, din 16 până în 25 Maiu n. în care timp oricine are dreptul a-și face observările asupra lor.

Atragem deosebita atențiune, a preoților, învățătorilor și a tuturor aderenților partidului național, asupra acestor liste. Dreptul de alegător e cel mai de căpetenie drept al unui cetățean.

Testamentul episcopului dr. I. Szabó. „Unirea” scrie, că răposatul episcop dr. Ioan Szabó al Gherlei, din puținul ce i-a rămas, a lăsat cu legământ testamentar: bani și bunuri imobile în preț de 120 mii coroane, cari să se folosească spre acoperirea lipsurilor culturale ale diecezei Gherlei.

Târnosirea bisericii din Uzdin (comit. Torontal) s'a făcut Dumineca trecută cu mare pompă bisericească de P. S. Sa episcopul dr. Miron E. Cristea. Pe la toate gările au eșit spre întâmpinarea Înaltului Prelat credincioșii bisericii gr.-or. române în frunte cu preoții și învățătorii satului, dând expresiune bucuriei de a vedea în mijlocul lor pe capul diecezei. Manifestațiunile de iubire și venerațiune au fost

grandioase și ne dau o nouă dovadă prețioasă despre simpatia și respectul general, de cari se bucură P. S. Sa în mijlocul fiilor săi sufletești. P. S. Sa a fost însoțit de venerabilul vicar episcopesc P. C. Filaret Musta. La festivitățile aranjate din prilejul sfințirii bisericii din Uzdin a luat parte și reuniunea de cântări din Lugoj în frunte cu maestrul Vidu și președintele reuniunii d. dr. V. Branisce.

Dela „Asociațiune”. Aducem la cunoștința onor. direcțiuni ale despărțămintelor și domnilor membri ordinari ai „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”, că cu data de astăzi biroul a început să reclameze direct taxele restante pe anul trecut (1910) și îi rugăm pe toți ceice se găsesc în restanță cu taxa pe anul trecut să binevoiască a răscumpăra chitanțele *bletele de legitimare*, care li-se vor prezenta de către oficiile postale cărora aparțin; iar onor. direcțiuni ale despărțămintelor să înainteze și dănselor, fără înârziere, taxele pe anul precedent, încasate și până la data de față încă ne-raspuse cassei centrale.

Sibiu, 10 Maiu n. 1911.

Biroul „Asociațiunii”.

Logodnă. D-șoara *Catița Cădariu* (Lugoj) și d. *Victor C. Siciopone* (Fizeș) candidat de preot, logodiți. Felicitări.

Se caută un Corector la ziarul nostru „Românul”, cu începere dela 15 Maiu n. a. c. Plata deocamdată 150 cor. lunar.

Serviciul militar al învățătorilor. *Ministrul comun de războiu a introdus o înnoire privitoare la serviciul militar și la deprinderile de arme ale învățătorilor. De aici încolo învățătorii vor putea să-și facă serviciile la regimentul mai apropiat de comuna unde sunt aplicați ca învățători, fără considerare la aceea, că aparțin sau nu aceluși regiment. Noua dispoziție ministerială va fi bine primită de cei interesați.*

Examen pedagogic. D. dr. *Ioan Baciu* tânărul profesor practicant în Budapesta, fiul parohului gr. or. român *Ioan Baciu* din Nadeșul săsesc, a făcut în 5 și 7 Maiu n. și examenul pedagogic profesoral cu succes eminent la universitatea din Budapesta. Felicitări.

La fondul dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moți aplicați la meserii al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit următorii:

Dr. *Aurel Vlad* avocat, Orăștie 10 coroane, dr. *Ioan Marghita* avocat, Geoagiu, *Vasile Domșa* protopresbiter, Orăștie, câte 3 cor., dr. *Ilariu Rusan* medic, Nocrich, dr. *Valer Moldovan* avocat Turda, și *Virgil Onișiu* director gimnazial Brașov, câte 2 cor. *Nic. Bogdan* profesor, Brașov, 1 cor. *Simeon Florea* măsar, Săcel, 20 bani. — Starea fondului 536 cor. 98 b.

Necrolog. Comitetul parohiei gr.-or. rom. din Budapesta cu durere aduce la cunoștință răposarea valorosului său membru, a Ilustritei Sale *Domnului Gherasim Rațiu*, consilier ministerial în penzie, cavaler al ordului coroanei de fer cl. III. etc., întâmplată în 26 Aprilie (9 Maiu) a. c. în etate de 64 ani. Rămășițele scumpului defunct se vor așeza spre odihnă veșnică, conform ritului bisericii noastre, din casa mortuară a cerc. *I. Farkas*:ét, Joi, în 28 Aprilie (11 Maiu) la orele 5 p. m. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Comitetul parohiei gr.-or. rom. din Budapesta.

Din patrie.

Profesor bolcotaț. Profesorul universitar *Kossutich* și-a dat de hac cu studenții săi, cari revoltăți împotriva lui pentru ținuta sa puțin simpatice ce a avut-o în rolul său de investigator cu prilejul anchetei întreprinse din cauza procesului de înaltă tradare al Sârnilor. O mare parte a studenței ce alimentează simpatia față de „trădători” a pornit o agitație vehementă în contra lui. Rezultatul acestei agitațiuni este hotărârea de a împiedeca cu orice preț prelegerile docentului *Kossutich*.

Dr. Ghibu On. Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar. . .	1.—
Agârbiceanu I. In întuneric.	2.—
Gârleanu Em. Din lumea celor cari nu vântă	2.—
Sadoveanu M. Apa morților, roman . . .	2.—
" " Soimii	2.—
" " Povestiri de seară	2.—
Pop, V. Iubirea e biruitoare	2.—

„IANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs higienic pentru curățirea și înfrumusețarea pelei.

Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfierbințeli, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes.

1 teglă 1 cor.

»IANER« pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încrețiturile și e cu totul nestricăcioasă. În culorile: roza, albă și cremă. 1 cutie 1 cor.

»IANER« săpun. 1 bucată 60 fileri.

»IANER« pastă pentru dinți. 1 doză 1 cor.

»IANER« apă pentru gură. Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60, jum. sticlă 80 fil.

»IANER« esență pentru păr. Excelență pentru înlăturarea mătreței și contra căderii părului. 1 sticlă, 1 cor. 30 fil.

»IANER« pomadă pentru creșterea părului. — 1 teglă 2 coroane.

»IANER« vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet, ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e eschisă. La comanda să se noteze că părul încăruntit în ce culoare să se vâpsească (negru, brunet). Un carton 4 cor.

»IANER« apă care face părul blond. Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 72.

Aviz.

Am onoare a Vă comunica, că cu 1 Maiu 1911 st. n. mi-am mutat cancelaria advocațională din strada Jenőherceg în casa mea proprie din Timișoara-Celate, str. Petőfi N-rul 4, vis-à-vis de biserica catedrală rom.-cat. din piața Losonczy.

Cu stimă

Dr. Pompil Gioban
advocat.

Cea mai bună și mai ieftină salamă, se poate procura dela

Adolf Rummler

fabrică de salamă
Nagyszeben—Sibiu—Hermannstadt
Schwimmschulgasse.

Există de prețuri și modele gratis și franco.

Brânză săcuiască desert

veritabilitate garantată (specialitate).

Brânză de prima calitate în burduf și vană oferă fabrica de brânză de oaie din Ardeal

Carol Albrecht
Nagyszeben, Burgergasse 13/15.

În cancelaria advocațională a subsemnatului află momentan aplicare

un candidat de avocat

cu praxă,

pe lângă condițiuni favorabile.

Ladislau Man, avocat

Vișău-de-sus (Felső-visó).

Cumpăr

sau dau în schimb pentru alte obiecte:

Recipise de amanet,
aur, argint zdrobit și bijuterii.

Deutsch Izidor,
orologier și bijutier.
Arad, str. Weitzer János.
(Palatul Minorităților).

Magazinul de oroloage și bijuterii cel mai mare din Arad. Cea mai ieftină sursă de cumpărat. **Telefon 438.**

La librăria diecezană din Arad

se găsesc

propise (corecte) de examen

cu Cor. 1-20 o sută bucați, plus 20 fileri pentru porto postal; asemenea

carti potrivite pentru premii școlare.

Ioan Gabor

meșter-tiglar și acoperitor cu le-
spezi de metal eternit.
str. Demeter 122.

Primește toate lucrările aparținătoare acestei brașe și le execută punctual, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Servește bucuros cu planuri și preliminară de spese.

În atențiunea celor ce se mută.

Instalații de lumină electrică împreună cu **becuri**, execută și furnizează prompt sub cele mai favorabile condiții de plătire.

Koch Dániel

Intreprindere de instalarea sonoriilor și telefonului
Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 42.

Primesc ieftin și cu garanță reparare de mașini de îmblățit,

◀ chiar și de acelea, a căror cazan are lipsă de probă. ▶

Mihaiu Bănățeanu,
mașinist diplomat.

Arad, Strada Vendel nr. 5.

Wilhelm Wazek

Sibiu — Nagyszeben.

Fabrică de brânză de oaie cu motor electric.

Brânză fină de oaie, delicatese,

Cascaval, brânză de munte și burduf,

salamă fină, șuncă, slănină, cârnați
expedează **ieftin**

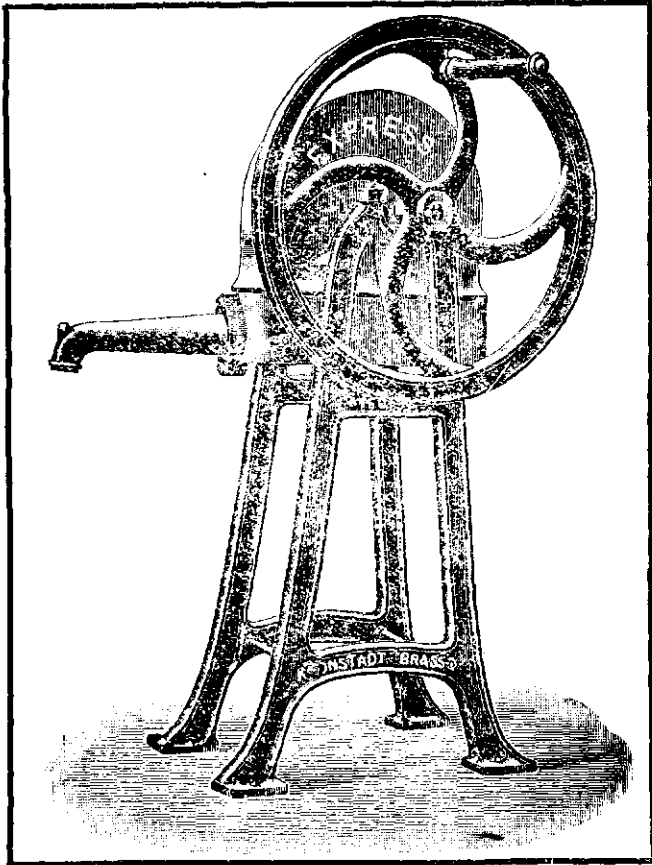
Birou de informații!!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provinciile, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2-3 zile, ori-și-cui rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate. La aviz aștept la gară.

L. Olariu, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Pumpe pentru tren, mânilor și puterei
pregătește în toată forma

Iuliu Teutsch

turnătorie de fier, fabrică de mașini și metaluri.

Brașov.

„ARIEȘANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în
Turda

Cheque-Cto 25209. — filiala Jara-de-jos. — Telefon 38.

Escomptează cambii simple și hipotecare pe lângă 7—8%.
Face împrumuturi pe obl. întabulate și caventate cu 7—8%.
Financializază totfelul de întreprinderi economice. Primește
depuneri pe lângă libele și în Cto-curent cu 5%, după cari
darea o plătește institutul. Depunerile se pot face și ridica
ori când fără abdicere, sumele mai mari după starea casei.

Diracțiunea.

Prima fabrică de
maccaroane și aluat în Ardeal

Jacob Uhl

proprietarii primei mori cu sul din Orlat
Sibiiu—Nagyszeben, str. Șaguna 17.

Filiale: Saggasse nr. 30, Jungerwaldstrasse nr. 3.

Își recomandă macaroanele și alte fabri-
cate de aluat recunoscute ca excelente.

MAISON STEINER

(CHAPEAUX POUR DAMES)

Specialități de pălării pentru dame

salon de modă

Arad, strada Forray nr. 2/a

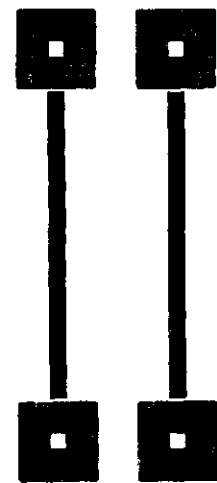
casa lui dr. Lukácsy, sub poartă la stânga.

Rog stimatul public din Arad și împrejurimi să-mi
viziteze magazinul asortat din belșug : :

cu **pălării de dame** după moda
cea mai recentă **parisiană**,
din saloanele: Suzanne, Virot, Georgette,
Ester, Mayer, Carlier, etc.,
fără obligamentul de a cumpăra.

Birou de cumpărare: Louis Mayer 39, rue Richelieu, Paris.

Prospect de fondare.

Știm cu toții, că poporul nostru este un popor agricultor, care se ocupă mai ales cu prăsirea de vite, și așa avuțul său sunt vitele. Din acelea se hrănește, se îmbracă, se plătește de biruri, și așa necondiționat trebuie să ne izbească gândul, că aici trebuie pusă pârghia, aici este lipsa de ajutorarea și întărirea lui.

De aceea noi subscrișii fondatori, pornind cu gândul curat de a face un bine neprețuit poporului agricultor, ne-am hotărât, ca să formăm o societate pe acții pentru asigurarea vitelor, pe timp nedeterminat, care prin asigurarea proprietarilor de vite, pe lângă reciprocitate, în contra pagubelor ce pot obveni zilnic să servească și pentru înaintarea economiei, a prăsirei și valorizării de vite, cât și a produselor lor, se servească pentru îndreptarea, nobilitarea soiului de vite, pentru apărarea vitelor de boale, ca astfel îngrijind și păzând tezaurul cel mare și neprețuit ce-l are poporul în vitele sale, să-l întărim economic și mai tare, să-l facem să-și câștige încrederea în sine.

Asigurarea vitelor țaranului este binefacerea cea mai mare, ce se poate aduce, nu numai singuraticilor, ci poporului întreg, un dar mai mare pentru țaranul nostru nu este, decât când îl poate asigura cineva, că pentru o taxă minimală, la caz dacă i-se îmbolnăvește vita, îi dai ajutor medical, medicină, oltuit gratuit, ba la caz dacă îi pică vita — ca să-l scapi de mizerie, dela sapa de lemn — îi dai și un ajutor de 70—80% dela suma cât a valorat vita picată.

Dat la Oravița-montană, 20 Martie 1911.

Fondatorii :

Dr. Petru Cornean, Dr. Gheorghe Vodă, Simeon Vițan, Dr. Ioan Nedelcu,
advocat în Oravița. avocat în Oravița. propr. și com., Oravița. avocat în Oravița.

Simeon Popa, **Vasile Iorgovan,** **Petru Stoica,** **Dr. Mihail Grosșianu,**
propr., Ticvaniu-m. proprietar în Ticvaniu-mare. dir. „Sentinelei, Satul-nou. avocat în Oravița.

Avram Corcea, **Ioan Epure,** **Dr. Liviu Cigăreanu,** **Gheorghe Jianu,**
paroh și propr., Coștei. dir. „Plugarului” în Cacova. avocat în Oravița. pensionar în Oravița.

Traian Lința, **Dr. Nicolae Hubianu,**
inv. penz. în Cacova. avocat în Oravița.

Acesta ar fi scopul societății formându-se, care va purta numele: „**Insoțirea țăranilor pentru asigurarea vitelor ca societate pe acții**”.

Deoarece legea comercială din anul 1875 art. XXXVII. §. 453 prescrie pentru societăți de asigurare un fond de asigurare de cel puțin 200.000 coroane, de aceea spre scopul înființării societății pe acții, exmitem spre subscriere 10.000 bucăți acții à 20 cor. plus 1 cor. ca spese de emisiune.

Terminul de subscr. este până la 15 Maiu 1911.

Acțiunile vor fi nominative și au în următorul mod a se plăti: a) la subscriere 6 cor. în capital și 1 cor. spese de emisiune; b) în 15 August 1911 7 cor.; c) în 15 Octom. 7 cor. după fiecare acție.

După sumele plătite se solvesc acționarilor 5% interese, iar restanțierilor li-se socotese 6% interese de întârziere.

Fondatorii își rezervă dreptul, asigurat în §-ul 183 din legea comercială, adevă de a denumi direcțiunea pe 3 ani dela început.

Sediul societății este: **Cacova.**

Fondatorii își rezervă dreptul de a ridica dreptul social până la suma subscrisă din partea acționarilor.

Fondul de 200.000 coroane de asigurare, precum și fondurile de rezervă și premii, ce se vor înființa, vor fi elocale la diferite bănci din provincie, deocamdată ca depunere spre fructificare. Dela principiul acesta numai conform § lui 454 al legii comerciale se poate face abatere.

Triumf. Fabrica de bere a domeniului baronesei

ELEK NOPCSA,

s'a travestit radical, s'a sporit cu mașini noi și afară de berile de bun renume produsă pânăci. de un timp fabrică și bere speciale

malata

care va purta în circulație numele

Diadal bikasör.

Această bere specifică, într'adevăr excelentă a cucerit în scurt timp marele public.

Cu tot respectul

d-na **Nopcsa Elek,** baroneasă,

Ujarad.

Trag binevoitoarea atențiune a on. public asupra institutului meu de

spălat și călcat

bine aranjat, în care primesc tot felul de **curățire.**

Cu stimă:

SZABÓ BALINTNÉ, Arad
str. Deák Ferencz Nr. 7.

Szeifert János

sculptor

Arad, Magyar-utca Nr. 29.

Reparaturi se efectuează prompt; comanda din provincie se execută grabnic. — La dorința trimit planuri gratuit. Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului.

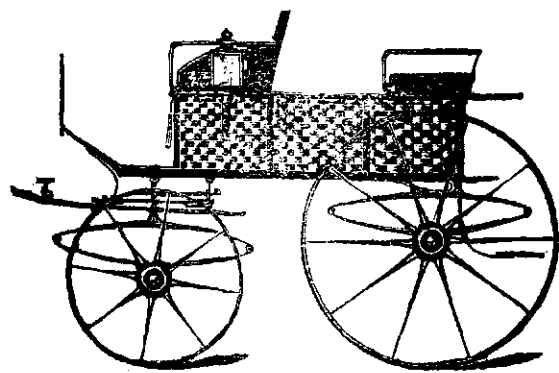
Cu stimă: **Szeifert János.**

Pregătește tot felul de lucrări din acest ram, ca: iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserici și saloane, tot felul de sculpturi se efectuează pentru tâmplari.

Telefon Nr. 467.

Kardos Gyula

cea mai mare fabrică sudungară de trăsuri
Temesvár-Gyárvaros, Háromkirály-ut 14 (Casa proprie).

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fier, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate. Preț curent, gratis și franco.

Tot aici se mai pot căpăta omnibuse pentru 6 persoane, cară funebre, feliurite, căruțe, „landaner”, cu prețuri moderate.

Institut nou de văpsit, curățire chimică și spălat cu aburi a albiturilor în Arad.

Inștiințare. Am onoarea a aduce la cunoștința on. public din Arad, că am înființat în Arad, strada arhiducelui Iosif nr. 9, un nou

institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi.

aranjat după cele mai moderne cerințe. Praxa câștigată pe acest teren în Capitală și alte orașe mari ale țării, sunt în stare să împlinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur pe sprijinitori pe lângă serviciul prompt și de prețurile cele mai ieftine. — Rog sprijinul on. Public.

Cu stimă: **EUGENIU JUNCAN.**

Comande din provincie se execută prompt și conștientios.

Au sosit cele mai frumoase și mai noi ghete de primăvară și vară.

Ghetele de bărbați și dame

Salamander

cu renume mondial,

se capătă în colorile galbină și neagră cu

16 coroane 50 fl. exclusiv la mine.

WEINBERGER JÁNOS
prăvălia de ghete de rangul I-u.
Arad, piața Andrassy nr. 20.

Comande din provincie se execută în aceeași zi

::: Singurul institut de asigurare ardelean :::

„Transsylvania”

Sibiu. Strada Cisnădiei 5. — Edificiile proprii.

recomandă

::: Asigurări împotriva focului, :::

pentru **edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc.**, pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții, cum și

::: Asigurări asupra vieții, :::

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela asezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe **cazul morții**, și **cu termen fix, cu plățire simplă sau dublă a capitalului**, asigurări de **penziune și de participare la câștig**, asigurări de **zestre** (copii), pentru **serviciul militar**, ::: asigurări pe spese de înmormântare, :::

Asigurări contra grindinei (de piatră)

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere),

Asigurări de pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.003.540 ⁷⁸
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4.834.801 ¹²
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.639.992 [—]
	viață	1.020.266 [—]
Fonduri de întemelare și de rezervă	„	2.204.317 [—]

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuiziții, cari au legături bune, se primesc la serviciul institutului în condiții favorabile.

(59) 3

Frumuseță și sănătate! La **Cornel Demeter,**

farmacist în **Orăștie (Szászváros)**, găsiți următoarele **preparate cosmetice** de bun renume:

■ **Cream de benzoe mygdale.** Creamul de benzoe servește pentru conservarea, înfrumusețarea și albirea mânilor și feței, dând totodată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurătenii de pe mână și față, — precum: pete, bubițe, zgrăbunțe, pisteni (mitesser), precum netezește și zbărciturile. Conținutul creamului acestuia e nestrăicios pentru față și mâni. **Prețul 60 fl.**

■ **Săpunul de benzoe mygdale.** Săpun excelent pentru toaletă. Este preparat din ingrediente foarte fine și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. **Prețul 10 fl.**

■ **Poudre-Veturien.** Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că fața este pudrată. Intrebuințată pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcum ar cauza vântul și razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbina. **Prețul 1 cor.**

■ **Veturien-Parfem.** Veravioleța, cel mai fin parfum de violețe, lăcrămioare și scumpie (iorgovan). **Prețul 1⁶⁰ fl.**

■ „**Ideal**”, cel mai nou parfum. **Prețul 2 cor.**

■ **Apa de gură „Cremier”** (albă sau roșie). Prin întrebuințarea apei acesteia, nu devin dinții găunoși, — și delătorează durerea dinților, precum să și întărească dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei acesteia, să delătorească mirosul neplăcut și greu din gură. Prin întrăbuințarea apei acesteia cu pravul de dinți „Cremier”, devin dinții foarte frumoși, albi. **Prețul 80 fl.**

■ **Pravul de dinți „Cremier”.** Prin întrebuințarea pravului acestuia devin dinții frumoși și albi. **Prețul 70 fl.**

■ **Perii de dinți, fine.** Alegere mare, în diferite prețuri.

■ **Esență de China.** Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. **Prețul 1⁴⁰ fl.**

■ **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. **Prețul 70 fl.**

■ **Oleu de nucă.** Extract de nuca oleica, pentru conservarea părului. **1 sticlă 80 fl.**

Toate acestea să pot primi la

farmacistul **M. Cornel Demeter, Orăștie—Szászváros.**

„TIMIȘIANA”

INSTITUT DE CREDIT și ECONOMII SOCIETATE pe ACȚII

FONDATĂ ÎN ANUL 1885.

Centrala în **Timișoara-centru**

(Belváros) Piața Balázs-tér nr. 1. (Palatul Mocsonyi).

Filiale în:

➔ **Buziaș, Recaș, Ciacova și Deta.** ➔

Telefon Centrala Direcțiunea: Nr. 510.

Contabilitatea: Nr. 1149.

Capital propriu 1.500.000 cor. — Depuneri 5.000.000 cor.

Telefon: Filiala Buziaș nr. 10, Filiala Recaș nr. 14, Filiala Ciacova nr. 16, Filiala Deta nr. 26.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse **4^{1/2}% și 5%** interese, fără nici o detragerere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

■ Depuneri până la 10.000 coroane, după starea casei se plătesc și fără abdicere. Escomptează cambii și acoarță credite cambiale cu acoperire ipotecară.

■ Dă avans. pe efecte publ. (Lombard).

■ Acordă împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

FRATII BURZA

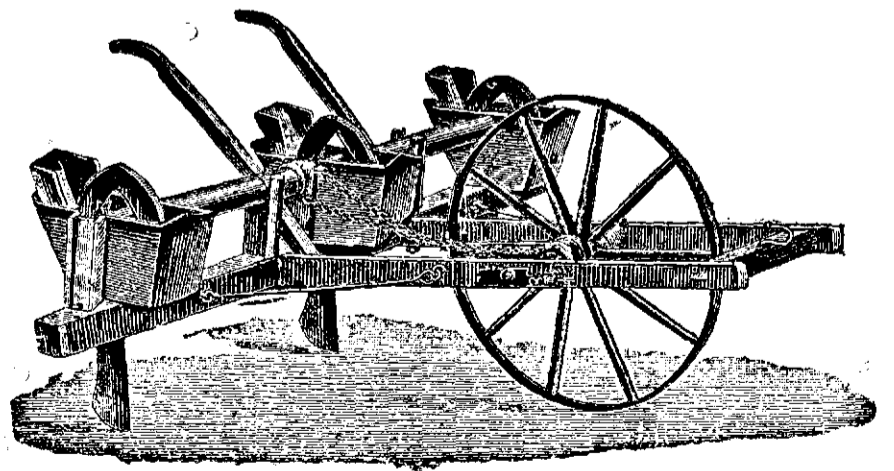
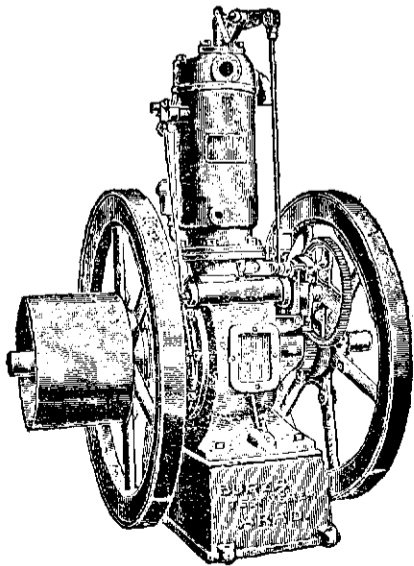
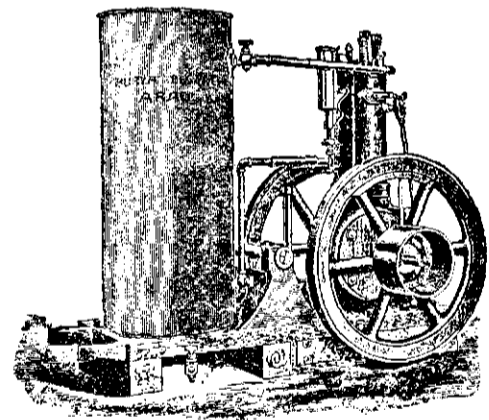
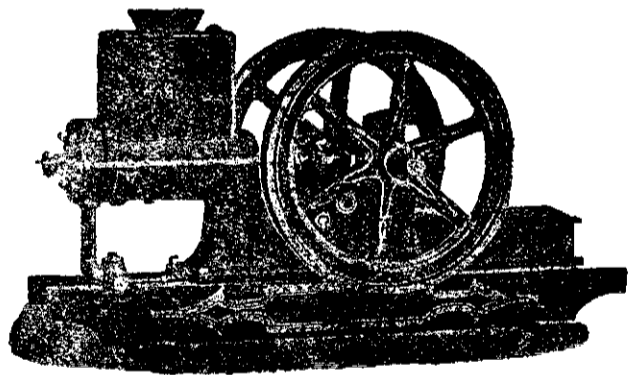
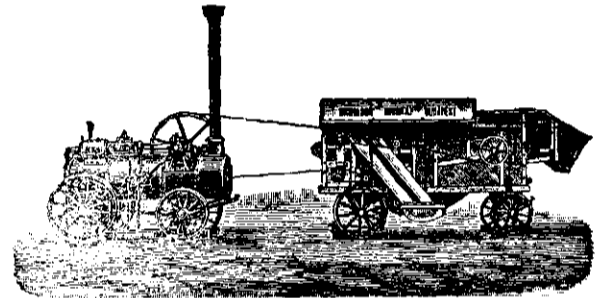
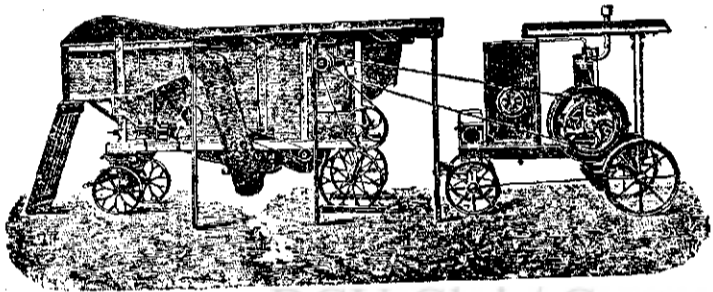
Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

ARAD, Boros Béni-tér Nr. 1.

(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuroși, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.